

Sportkoepel Groningen
Postbus 60159
9703 BD Groningen
T 06 46027896

Groningen, 9 mei 2022

Van: Sportkoepel Groningen

Aan: Projectgroep Sport050 / DMO / VGB, Christiaan van Ginneke

Onderwerp: Reactie op 2022-03-30 Globaal PvE Sportcentrum Kardinge

Inleiding

Eind maart zijn er twee documenten opgeleverd in het project voor de ontwikkeling van Sportcentrum Kardinge:

1. 2022-03-30 MEMO Afwegingen en onderzoek 25-50m zwembad Kardinge
2. 2022-03-30 Globaal PvE Sportcentrum Kardinge

In een overleg op 6/4/2022 over de voortgang van het project, is het globale Programma van Eisen doorgenomen. De memo over het zwembad is daar niet besproken vanwege tijdgebrek. De Sportkoepel heeft toegezegd de memo rustig door te nemen en haar reactie op beide stukken te geven. Onze reactie op de twee stukken zal in twee aparte documenten opgeleverd worden.

Onderliggend document bevat onze reactie op het concept PvE "2022-03-30 Globaal PvE Sportcentrum Kardinge"

Doel en opzet

In de inleiding wordt het concept PvE beschreven als een uitwerking van eerdere onderzoeken en verkenningen: van acties naar de ambities, doelen en uitgangspunten voor een nieuw of vernieuwd Sportcentrum Kardinge.

Het document is een levend document, aangezien de planvorming voor het gebied en de koppelkansen met betrokken partijen continu in ontwikkeling is. De resultaten van dit document wordt uitgewisseld in de ontwikkeling van de gebiedsvisie en vice versa.

Het doel van het Programma van Eisen is om uiteindelijk vast te stellen:

1. Voor de eigenaar / exploitant / beheerder een omschrijving van het te bouwen gebouw en de activiteiten die daarin gaan plaats vinden (hun ambitie / doel).
2. Voor de hoofdgebruikers een borging dat hun belangen meegenomen worden in het ontwerp (hun randvoorwaarden / minimale eisen).
3. Voor het ontwerpsteam de leidraad waarlangs het sportcentrum ontworpen wordt.
4. En tot slot, voor alle partijen het PvE een middel om te verifiëren of het ontwerp en de uiteindelijke realisatie voldoen aan de vraag en randvoorwaarden.

Het conceptprogramma van eisen omvat vijf stappen:

1. Type gebruik
2. Doelgroepen
3. Functionele eisen
4. Ruimtelijke eisen
5. Technische eisen

Het is een concept, waarbij er nog een aantal vraagstukken zijn die impact hebben op de uiteindelijke functionele eisen. In het document worden wel argumenten en onderbouwingen aangedragen voor een afweging.

Algemeen oordeel

Het voorliggende concept programma van eisen is een mooie eerste aanzet voor de faciliteiten die we van een nieuw Sportcentrum Kardinge verwachten. Het ziet er bij eerste lezing al behoorlijk volledig uit. En we zijn blij dat er over uitbreiding van capaciteit wordt gesproken. Wel adviseren wij om nog goed aandacht te besteden aan de fundamentele uitgangspunten die kaderstellend zijn voor de concrete en precieze invulling van het Programma van Eisen.

In de volgende paragrafen zijn onze opmerkingen en vragen per hoofdstuk opgenomen.

Beoordeling per hoofdstuk

Huidige situatie

In hoofdstuk 2 wordt het huidige gebruik kort geschetst. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat het gebruik van bijvoorbeeld het zwembad een relatie heeft met de sturing op gebruik over alle baden heen, waarbij het Helperbad nu eerder als verenigingsbad wordt 'geprogrammeerd' dan Kardinge. Dat zie je dus terug in de huidige bezetting.

Ambities en doelstellingen

Ten aanzien van de ambities en doelstellingen zijn wij positief over:

- Het vergroten van het zwemwater, het ijs en de binnensportcapaciteit op Kardinge. Zowel recreatief als sportief
- Multifunctioneel en flexibel ontwerp

Kritischer zijn wij ten aanzien van:

- Hoewel de gemeente en Sport050 meer aanleunt tegen scenario 2 'Playground', ziet zij ook mogelijkheden om gedeeltelijk of gefaseerd meer toe te groeien naar scenario 3 'Avonturenpark'. Bijvoorbeeld een 'Playground+'. Dit zou naar onze mening niet ten koste moeten gaan van het intensief sporten.
- Technologie is een hulpmiddel om de sportparticipatie te vergroten, maar laat technologie niet de mogelijkheden juist beperken.

Doelgroepen

Doelgroepen

De indeling in doelgroepen is handig om de verschillende soorten faciliteiten en gebruik (planning) te beschrijven, maar de doelgroepen zijn niet altijd eenduidig gekozen. De beschrijving van de doelgroepen dekt ongeveer de gehele Groninger bevolking af. Op de uiteindelijke functionele eisen heeft het niet eenduidig zijn van de indeling van de doelgroepen beperkt effect. Maar voor de bepaling van de benodigde capaciteit en 'doelgroepenplanning' heeft een bepaalde indeling in doelgroepen die niet goed zijn afgebakend direct gevolgen. De doelgroepenplanningen zijn onzes inziens dan ook niet altijd correct of roepen nog vragen op.

Ten aanzien van de doelgroepen in het algemeen hebben we de volgende opmerkingen / vragen:

- We missen de regio als doelgroep voor bijzondere sportfaciliteiten, zowel voor zwembad als schaats/ijsshal. De regio is niet alleen relevant in het recreatieve Playground+ of Avonturenparkscenario.
- Studenten vormen een aparte doelgroep binnen Volwassenen: wat is de reden om hen apart te benoemen? In diverse berekeningen van capaciteit worden studenten er soms buiten gelaten omdat zij eigen voorzieningen binnen de ACLO hebben. Nu worden zij toch apart benoemd. Is er inzicht in het percentage / aantallen studenten dat van niet-ACLO-faciliteiten gebruik maakt?
- De doelgroepen zijn niet scherp en niet eenduidig, enkele bevindingen:
 - jongeren worden met name als recreatieve groep gezien, maar wij zien dat een groot deel óók bij verenigingen sport.
 - sporters betreft de doelgroep vanaf 18 jaar, binnen verenigingen, georganiseerd én ongeorganiseerd. Bij volwassenen wordt alleen vermeld dat zij met name overdag gebruik maken van Kardinge. En dat het zowel recreatief als prestatiegericht is. Maar hoe verhouden deze groepen zich dan tot elkaar? En wat is het verschil tussen een sporter en een prestatiegerichte volwassene? In de verschillende tabellen zien we ook weer andere indelingen. Hierdoor is het lastig de benutting goed te beoordelen. In de teksten lijkt 'tijdstip van gebruik' bij volwassenendoelgroep (inclusief studenten, en minder-validen en ouderen) zwaar te wegen. Maar dat is redelijk arbitrair: niet elke volwassene, student en minder-valide kan overdag. Indien je hierop focust bij de faciliteiten ga je nat. Indien je bij de aantallen de 'hele groep' pakt voor uitnutting, ook.
 - En in andere beschrijving wordt bij Volwassenen juist drukke agenda en na werktijd vermeld: wat is het nu de verwachting?
 - Talenten is een aparte doelgroep, waartoe ook Schoolschaatsers behoren? Maar wat is nu 'talent' aan schoolschaatsen? En worden de zwemmers binnen het Bslim-programma dan ook onder talenten geschaard?

Bij de afbakening van de doelgroepen zijn criteria gehanteerd als leeftijdscategorie, prestatiegerichtheid, recreatief gebruik, agendaruimte. Maar deze criteria tezamen leiden niet tot 'uniek identificerende' doelgroepen. In de verschillende teksten en tabellen staan ook verschillende groepen/indelingen. Wij zouden in ieder geval graag zien dat de beschrijving van elke doelgroep dezelfde aspecten beschrijft zodat de belangrijkste criteria ook echt vergelijkbaar zijn over de doelgroepen heen.

Doelgroepen zwembaden

Diensten en producten zijn uitgebreid uitgewerkt. Nog enkele opmerkingen en vragen:

- Bij doelgroepen zwembad staat uitbreiding in de vorm een tweetal 25x21m-baden. Dat naast een recreatief deel. De keuze voor 2keer 25x21 i.p.v. 1x 50m is niet duidelijk.

- Bij waterpolo staat alleen RTC, is dat bewust? De vraag is of andere verenigingen Kardinge als thuisbad willen (en mogen) gaan gebruiken
- In de weekplanning voor het zwembad ontbreekt voor sportclubs, talenten en sportopleidingen de hele vroege tijdstippen (van 6:00 – 8:00). Dit zijn niet de meest geliefde tijdstippen, maar voorzien wel in een behoefte.
- De vraagtekens worden komende periode ingevuld?
- Ten aanzien van de diensten: is er nog optimalisatie van diensten over de verschillende baden (Kardinge/Helperbad/Parrel) mogelijk? Of is de insteek in alle baden en/of zeker in Kardinge aan te bieden? Achtergrond: lagere bezettingsgraden overdag. Zie ook de opmerkingen in onze reactie op de MEMO over 25m-50m-bad: kijk bij het bepalen van wat minimaal benodigd en gewenst is, breder dan de huidige bezetting.
- De doelgroep “families, jeugd en bewegingsonderwijs” lijkt hele divers te zijn. Wat valt er onder bewegingsonderwijs? De zwemlessen? Of de BSlim-activiteiten in het zwembad? Hoe warm moet het water daar voor zijn?
- De weekplanning voor “volwassenen” overlapt voor een groot deel (middag/avond) de weekplanning voor “sporters”: hoe daar mee om te gaan? Visie op diensten/baden versus inrichting versus prioritering?
- Onderverdeling Jeugd en Sportclubs: waar valt de jeugd binnen Sportclubs onder? Is niet duidelijk. Bij zwemmen is de jeugd/familie wel na 18:00 uur ingepland, bij ijs niet. Reden?

Doelgroepen IJs

Diensten en producten zijn uitgebreid uitgewerkt. Nog enkele opmerkingen en vragen:

- Bij doelgroep Sportclubs en Talenten ontbreken gewenste faciliteiten als: leslokalen voor het geven van theorielessen (voor RTC), douches (staan wel in het plaatje en genoemd bij “doelgroep Volwassenen”, maar niet bij deze doelgroep) , ruimtes voor dopingcontroles, apart ingang (vanwege de hoeveelheid spullen bij ijshockey).
- Bij doelgroep Sportclubs en talenten wordt vooruitlopend op meer detailspecificaties alvast aandacht gevraagd voor:
 - maatvoering voor de ruimtes gezien de grote hoeveelheid spullen die de ijs(hockey)sport met zich mee brengt
 - ventilatie kleedkamers
 - kleedkamers voor dames
 - spelersdeurtjes (aantal, positie)
 - juiste soort rubber
 - elementen die permanent zouden moeten kunnen blijven staan (boardings)
- De weekplanningen zijn lastig te vergelijken met elkaar, het is niet goed te beoordelen of de extra ijsvloer (welke) de piekbelasting op kan vangen.
- Tribunes voor de 400m-baan lijken beperkt qua grootte in het vlekkenplan. Is er al een relatie met de gewenste omvang? En wat is deze m.b.t. evenementen?

Doelgroepen sporthallen/dojo's/racketsporten

Diensten en producten zijn uitgebreid uitgewerkt. Nog enkele opmerkingen en vragen:

- Zijn wasruimtes anders dan douches?
- De weekplanning voor families/jeugd/bewegingsonderwijs bevat alleen de activiteiten tennis/squash. Wat is de verwachting van de aangeboden sporten? Hoe moeten wij families en 'dojo-activiteiten' zien?

Indeling / Routing sportcentrum

Voor het zwembad en de Schaatshal/-baan zien we geen vreemde zaken, zo op het eerste gezicht. Bij de Sporthal begrijpen we de looproutes door naar de tennishal en andere voorzieningen niet: wordt nu bedoeld dat je via de dojo/sporthal naar de tennishal loopt? Wat is het idee hier achter? Of zou je deze figuur zoals voor dojo /sporthal getekend ook vergelijkbaar voor tennishal/andere voorzieningen willen hebben?

Globaal ruimteprogramma

Enkele opmerkingen en vragen t.a.v. globaal ruimteprogramma

- De globale ruimtestaat is lastig te beoordelen voor leken, zeker wat de maatvoeringen in de betreft. Graag zouden we daar nog wat meer toelichting op ontvangen of 'vergelijkingsmateriaal' zodat we beter kunnen beoordelen of er aan de eisen en wensen voldaan wordt. Of dat er op bepaalde vlakken knelpunten zijn.
- Het versterken van de relatie tussen binnen en buiten vinden wij zeer positief.

Afweging en vervolgstappen

In paragraaf 6.3 wordt de relatie tussen de gebiedsvisie en het PvE nogmaals onderstreept, en ook nog afwegingen t.a.v. herbouw, synergievoordelen en ruimtelijke impact benoemd.

De Sportkoepel is benieuwd wanneer met name de eerste inzichten over herbouw, synergievoordelen en ruimtelijke impact bekend zijn. Wij denken dat deze punten een grote relatie met de afwegingen in paragraaf 6.4 hebben.

In paragraaf 6.4 PvE wordt geschreven dat er op hoofdlijnen twee afwegingen zijn te maken:

1. Keuzes voor (extra) faciliteiten als 50m-bad versus 25m-bad, extra ijsvloeren, extra sporthal, verbinding van binnen- met buiten(sporten). Hiervoor lopen al enkele onderzoeken.
2. De herontwikkeling van Kardinges kan op verschillende manieren gerealiseerd worden binnen de gebiedsvisie. Hierbij merken wij op dat ook dat de keuzes uit (1) van invloed kunnen zijn op de gebiedsvisie. Anders gesteld: de gebiedsvisie en het PvE beïnvloeden in onze ogen elkaar wederzijds, de gebiedsvisie mag niet leidend zijn voor keuzes waar men later spijt van krijgt.

Ad1: De Sportkoepel heeft ten aanzien van de memo over het afwegingskader voor het 25/50m-bad al haar formele reactie gegeven. De onderzoeken naar extra ijs (pilot) en een extra sporthal (2^e) zijn bij ons verder niet bekend. Graag zouden we hier ook in meegenomen worden.

Ook kwam bij de eerste sessie voor de omgevingsvisie naar voren dat er ook een (extra?) atletiekbaan in de plannen zit. Deze laatste ontwikkeling is bij ons onbekend.

Ad2: De wederzijdse beïnvloeding is een terechte constatering. Door de spelregels van prioriteiten en uitgangspunten van te voren helder te formuleren, kan voorkomen worden dat de gebiedsvisie (te) dominant is op andere gebieden dan de sport. Het is de Sportkoepel op dit moment niet duidelijk wat het afwegingskader en de prioriteiten zijn voor de verschillende onderdelen binnen de gebiedsvisie.

Nog enkele losse opmerkingen

- Kanopolo wordt i.h.a. in verenigingsverband gespeeld. In Groningen bij de Groninger Kanovereniging die een eigen polovijver heeft. De GKV maakt in de winter wel beperkt gebruik van het Helperbad om kanocursussen te geven (p26).
- Schoonzwemmen moet zijn Schoonspringen (p 33)?
- Kopieerduivel pagina 55 : doelgroepen zwemmen in de sporthal

Conclusie

Dit eerste concept PvE geeft een goede aanzet voor de beschrijving van de vereiste en gewenste faciliteiten. Hierbij plaatsen we ook direct de kanttekening dat er nog veel vraagtekens zijn. En ook nog niet duidelijk is wat het minimum eisenpakket is (en hoe dat vastgesteld wordt). De doelgroepenanalyse van de Sporthal dient nog, zoals ook in het PvE gesteld wordt, verder uitgewerkt te worden.

Ten aanzien van de doelgroepen en het gebruik, met name de planning, door de doelgroepen zouden we daar een betere analyse van verwachten om een goede capaciteitsinschatting te kunnen maken, ook in relatie tot voorzieningen elders.

Vervolg

De komende maanden zal het PvE naar verwachting een steeds definitievere vorm krijgen. Daarbij denken wij dat het maken van de belangrijkste keuzes nog best wel wat tijd kosten. Om tot een helder PvE te komen, denken wij dat de fundamentele uitgangspunten zeer bepalend zullen zijn voor de concrete invulling. Zo zullen de visie op het gebied, op sport en bewegen in de gemeente, de beschikbare financiële ruimte bekend moeten zijn voordat er concreet gesproken kan worden over het aantal vierkante meters of belijning.

Wij hopen dat deze kaderstellende uitgangspunten en hiermee samenhangende keuzes zorgvuldig gemaakt kunnen worden in de beschikbare tijd. In dit kader is ons advies om de zorgvuldigheid hier te laten prevaleren en op tijd te aan te geven als er meer tijd nodig is. Kardinge zal tenslotte ook de komende 30 jaar zijn functie moeten vervullen. Wij kennen de globale planning en zouden ook graag een concreet tijdspad / planning willen zien waarin duidelijk wordt wat de planningen van de afzonderlijke onderzoeken zijn (en of dat haalbaar is) en hoeveel tijd er dan nog over is om de finale PvE op te leveren.

Met vriendelijke groet,

Sportkoepel Groningen,
Bram Reudink
Emmy in 't Veldt